

A.T.A.C.

EINA D'AUTODIAGNOSI
DE TRANSFORMACIÓ
AMBIENTAL DE CENTRE

AVALUAR PER TRANSFORMAR

Eina d'ATAC: Autodiagnosi de Transformació Ambiental de Centre

Grup de Treball Avaluar per Transformar

Emma, Felip, Mar, Marina, Raúl, Roser

Què és?

L'**eina d'ATAC** (Autodiagnosi de Transformació Ambiental de Centre) que presentem a continuació ha estat el resultat d'un procés d'aprenentatge, transferència i transformació per tal d'avaluar i transformar els centres educatius respecte a l'eix ambiental. En concret, ens hem focalitzat en el sentit de justícia ambiental, com a una de les temàtiques centrals de l'[educació per a la justícia global](#). Aquest instrument ha estat creat a partir de les sessions del Grup de Treball Avaluar x Transformar impulsat per [Edualter](#).

Aquest eina proposa una **reflexió col·lectiva** dels diferents agents de la comunitat educativa (alumnat, docents, famílies, personal d'administració i serveis, monitoratge, equip directiu, i altres agents afins a la comunitat) com a part dels Projectes Educatius de cada centre.

Es tracta d'una **eina visual** que il·lustra les dades recollides a partir d'una matriu on s'avaluen tres processos (aprenentatges, transferència i transformació) amb 4 criteris i 14 indicadors. A partir dels quatre **criteris**, es pretén diagnosticar el punt on es troben els centres en referència a la reflexió, l'anàlisi, i el compromís cap a accions i iniciatives transformadores vers l'eix ambiental. Els **indicadors** ens indiquen el grau en què s'assoleixen aquests quatre criteris en les diferents fases dels processos esmentats. Aquests tenen forma de preguntes, emprant una escala de percepció (tipus likert). Una vegada fet l'autodiagnòstic, cada indicador es representa gràficament en l'eina visual que ens indicarà com de prop estem d'integrar els criteris definits.

És pertinent, per tant, utilitzar aquest instrument en aquells casos que un centre educatiu, o la comunitat educativa, vulgui avaluar, reflexionar i millorar com s'està duent a terme l'educació per a la justícia ambiental al seu centre.

Com es fa servir?

1) Radiografia diagnòstica a l'inici del procés.

Què?

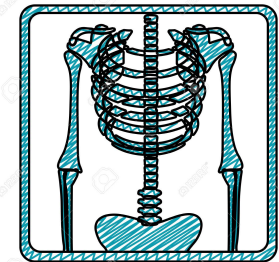
Trobada, o xerrada, reflexiva entre tots els agents de la comunitat educativa per tal de presentar i contextualitzar la voluntat de transformació del centre respecte a l'eix ambiental. En aquesta trobada es posarà en comú com s'utilitzarà aquesta eina d'autodiagnosi al centre, posant l'accent en els criteris i indicadors corresponents que cada agent compartirà com percep que es tracten al centre.

Quan?

A l'inici del curs escolar. Es dedica una sessió (amb el format flexible) on contextualitzar el procés d'avaluació de centre per al canvi.

Qui?

Es proposa constituir un equip impulsor amb la representació dels diferents agents implicats: direcció, claustre docent, famílies, alumnat i PAS. Aquest equip impulsor podria tenir diverses representants i seria el referent d'aquest canvi. El grup impulsor convoca aquesta trobada/xerrada. Si el centre té comissió de medi ambient, aquesta pot fer costat a l'equip impulsor al llarg de tot el procés.

2) Recollida de dades de cada grup d'agents de la comunitat educativa, per a poder omplir el formulari d'ATAC.

Què?

*Deixem oberta l'aplicació concreta per a què cada centre triï la manera més apropiada per recollir les dades tenint en compte les particularitats del seu context. Com a recomanacions generals, proposem que tots els agents de la comunitat educativa han de tenir veu, reflexió i diàleg conjuntament. A mode d'exemple:

- Recollida de dades individual. Es pot fer servir una eina digital per a gestionar dades (ex. Formularis [LimeSurvey](#), formularis de Google).
- Recollida de dades per grups. Es podria fer un diàleg reflexiu, agrupar-se segons creguin de manera física, generar espais interactius i participatius per a respondre, [dinàmica visual del riu](#) o altres maneres de sistematitzar la informació a recollir.

Quan?

Al llarg del curs. Es recomana aprofitar cada projecte/acció relacionada amb l'eix mediambiental que es faci per a aquesta recollida de dades. Els ítems d'avaluació seran els del formulari de centre ATAC. Cal que cada acció avaluada especifiqui l'agent educatiu implicat.

Qui?

Cada referent de l'acció/projecte realitzat s'encarrega de fer aquesta recollida de dades per tal de compartir-la amb l'equip impulsor.

3) Omplir el **Formulari d'ATAC** a partir de les dades recollides de cada un dels agents.

Què?

Transferir les dades recollides en la fase anterior al formulari d'ATAC.

Quan?

A final de curs, a partir de les dades recollides.

Qui?

L'equip impulsor tracta les dades recollides i les unifica en aquest formulari segons si és sobre aprenentatges, transferències o transformació.

FORMULARI D'ATAC			
Aprenentatge	Transferència	Transformació	
CRITERI 1. Reflexionen críticament i argumenten sobre la destrucció del medi ambient, els territoris i el conjunt de la bioètica, i començen models de reflexió per tenir-ne cura. 1. La comunitat educativa és capaç de reflexionar sobre les causes antropològiques de la destrucció del medi ambient, els territoris i el conjunt de la bioètica. ☐ gens ☐ poc ☐ bastant ☐ molt 2. La comunitat educativa és capaç de reflexionar sobre les conseqüències a curt, mig i llarg termini de la destrucció del medi ambient, els territoris i el conjunt de la bioètica. ☐ gens ☐ poc ☐ bastant ☐ molt 3. La comunitat educativa és capaç de comprendre els límits del model cultural extractivista i la seva relació amb els conflictes presents i futurs. ☐ gens ☐ poc ☐ bastant ☐ molt 4. La comunitat educativa és capaç de conèixer i reflexionar sobre diferents maneres de viure i de consumir respectant el medi ambient, els territoris i el conjunt de la bioètica. ☐ gens ☐ poc ☐ bastant ☐ molt	CRITERI 2. Identifiquen, analitzen i rebutgen actituds i comportaments que facin malbé el medi ambient, els territoris i el conjunt de la bioètica. 5. La comunitat educativa és capaç d'identificar i rebutjar els comportaments que fan malbé el medi ambient. ☐ gens ☐ poc ☐ bastant ☐ molt 6. La comunitat educativa és capaç de revisar les seves conductes antiecològiques durant el procés d'aprenentatge-aprenentatge. ☐ gens ☐ poc ☐ bastant ☐ molt CRITERI 3. Incorporen actituds i comportaments sostenibles amb el medi ambient, els territoris i el conjunt de la bioètica. 7. La comunitat educativa és capaç d'identificar, replantegar i modificar els patrons de consum, la producció i les repensacions mediambientals dels productes/recursos que es consumeixen a nivell de centre. ☐ gens ☐ poc ☐ bastant ☐ molt	CRITERI 4. Es comprometen en propostes i accions de denúncia, conservació i/o protecció del medi ambient, els territoris i el conjunt de la bioètica. 8. S'implementen accions de denúncia, conservació i/o protecció del medi ambient, els territoris i el conjunt de la bioètica per part del centre al llarg del curs escolar. ☐ gens ☐ poques ☐ bastants ☐ moltes 9. Les accions de denúncia, conservació i/o protecció del medi ambient, els territoris i el conjunt de la bioètica implementades per part del centre al llarg del curs escolar tenen un grau d'impacte: ☐ nul ☐ baix ☐ mitjà ☐ alt 10. S'implementen projectes de denúncia, conservació i/o protecció del medi ambient, els territoris i el conjunt de la bioètica per part del centre al llarg del curs escolar. ☐ gens ☐ poca ☐ bastants ☐ molts	CRITERI 5. Els projectes de denúncia, conservació i/o protecció del medi ambient, els territoris i el conjunt de la bioètica implementats per part del centre al llarg del curs escolar tenen un grau d'impacte: ☐ nul ☐ baix ☐ mitjà ☐ alt 11. Existeix diversitat d'agents del centre implicats en les accions i/o els projectes de denúncia, conservació i/o protecció del medi ambient, els territoris i el conjunt de la bioètica implementats per part del centre al llarg del curs escolar. ☐ gens ☐ poca ☐ bastant ☐ molta 12. En els documents de centre (PEC, PGA, memòria escolar, NCEC) se treballa i reflexiona sobre les accions i/o els projectes dutes a terme acordades al pla estratègic. ☐ mai ☐ a vegades ☐ sovint ☐ sempre 13. Les accions i/o els projectes durs d'un període breu d'acció al pla estratègic tenen un grau de sostenibilitat ambiental: ☐ nul ☐ baix ☐ mitjà ☐ alt

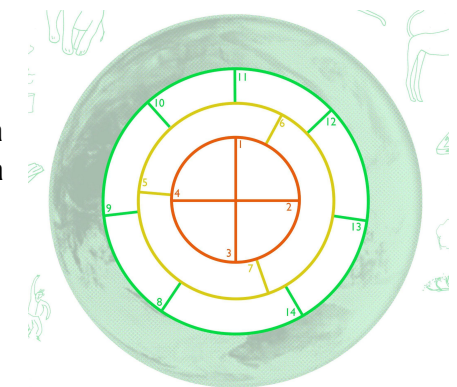
4) Omplir la **Diana d'ATAC** a partir de les dades recollides al formulari de centre.

Què?

Aquesta eina visual es pot representar diferents vegades, fent una mostra visual per a cada agent de la comunitat educativa, i/o amb una mostra final conjunta de centre. L'instrument visual permetrà avaluar la transformació del centre respecte a l'eix ambiental.

Quan?

A final de curs, a partir del formulari de centre les dades es representaran a l'eina visual.

Qui?

L'equip impulsor.

5) Elaboració d'accions i propostes de millora.

Què?

A partir de l'anàlisi de les dades es proposen accions de millora de cara al curs següent. Es poden crear espais de reflexió on es reuneixin els diferents agents de la comunitat educativa per fer una anàlisi dels resultats obtinguts i una prospecció de millora a plantejar per a cada agent de la comunitat educativa. Cada centre pot escollir la durada d'aquest procés d'avaluació per al canvi.

Quan?

A final de curs i a principis del següent.

Qui?

L'equip impulsor fa un nou diagnòstic i traça les línies d'actuació de cara al curs vinent tenint en compte els diferents agents educatius implicats.

Recursos i referències

Per a elaborar aquest instrument ens hem inspirat en el *Octoputest*, eina d'autodiagnòstic i mesurament d'impacte creada per les companyes d'**Ecotono S. Coop. And.**, i disponible en el següent enllaç:

https://lavidaenelcentro.ecotonored.es/wp-content/uploads/2020/10/gu%C3%ADa-propuestas-did%C3%A1cticas-para-PPLV_Construyendo-Realidades-desde-la-EpD.pdf

Per a definir els criteris i indicadors d'avaluació que constitueixen el Formulari d'ATAC, hem consultat la *Guia d'orientacions pedagògiques per a la incorporació de l'Educació per al Desenvolupament al currículum de primària i secundària des de la perspectiva de les competències bàsiques*, impulsada per les companyes d'**Edualter**, i disponible en el següent enllaç: <http://competenciasiepd.edualter.org/ca>

Per recollir dades, es poden consultar el ventall d'eines de tipus visual proposades a 'Tool and methods'. Reflection Action.

https://www.reflectionaction.org/tools_and_methods/

Gregson, Rebeca. 'Evaluar desde la sistematización de experiencias'.

<https://nextcloud.pangea.org/index.php/s/akHfsJS3BeHJNyx?dir=undefined&path=%2FSessi%C3%B3%204&openfile=3540859>

A.T.A.C.

EINA D'AUTODIAGNOSI
DE TRANSFORMACIÓ
AMBIENTAL DE CENTRE:
DIANA I FORMULARI DE CENTRE

AVALUAR PER TRANSFORMAR

FORMULARI D'ATAC (doc)

EIX: Medi Ambient

Aprenentatges	Transferència	Transformació
CRITERI 1. Reflexionen críticament i argumenten envers la destrucció del medi ambient, els territoris i el conjunt de la biosfera, i coneixen models de referència per tenir-ne cura. 1. La comunitat educativa és capaç de reflexionar sobre les causes antropogèniques de la destrucció del medi ambient, els territoris i el conjunt de la biosfera. ☐ gens ☐ poc ☐ bastant ☐ molt 2. La comunitat educativa és capaç de reflexionar sobre les conseqüències a curt, mig i llarg termini de la destrucció del medi ambient, els territoris i el conjunt de la biosfera. ☐ gens ☐ poc ☐ bastant ☐ molt	CRITERI 2. Identifiquen, analitzen i rebutgen actituds i comportaments que facin malbé el medi ambient, els territoris i el conjunt de la biosfera. 5. La comunitat educativa és capaç d'identificar i rebutjar els comportaments que fan malbé el medi ambient. ☐ gens ☐ poc ☐ bastant ☐ molt 6. La comunitat educativa és capaç de revisar les seves conductes antiecològiques durant el procés d'ensenyament-aprenentatge. ☐ gens ☐ poc ☐ bastant ☐ molt	CRITERI 4. Es comprometen en propostes i accions de denúncia, conservació i/o protecció del medi ambient, els territoris i el conjunt de la biosfera. 8. S'implementen accions de denúncia, conservació i/o protecció del medi ambient, els territoris i el conjunt de la biosfera per part del centre al llarg del curs escolar. ☐ gens ☐ poques ☐ bastants ☐ moltes 9. Les accions de denúncia, conservació i/o protecció del medi ambient, els territoris i el conjunt de la biosfera implementades per part del centre al llarg del curs escolar tenen un grau d'impacte: ☐ nul ☐ baix ☐ mitjà ☐ alt

3. La comunitat educativa és capaç de comprendre els límits del model colonial extractivista i la seva relació amb els conflictes presents i futurs. ☐ gens ☐ poc ☐ bastant ☐ molt 4. La comunitat educativa és capaç de conèixer i reflexionar sobre diferents maneres de viure i/o comunitats respectuoses amb el medi ambient, els territoris i el conjunt de la biosfera. ☐ gens ☐ poc ☐ bastant ☐ molt	CRITERI 3. Incorporen actituds i comportaments sostenibles amb el medi ambient, els territoris i el conjunt de la biosfera. 7. La comunitat educativa és capaç d'identificar, replantejar-se i modificar els patrons de consum, la procedència i les repercussions mediambientals dels productes/recursos que es consumeixen a nivell de centre. ☐ gens ☐ poc ☐ bastant ☐ molt	10. S'implementen projectes de denúncia, conservació i/o protecció del medi ambient, els territoris i el conjunt de la biosfera per part del centre al llarg del curs escolar. ☐ gens ☐ pocs ☐ bastants ☐ molts 11. Els projectes de denúncia, conservació i/o protecció del medi ambient, els territoris i el conjunt de la biosfera implementades per part del centre al llarg del curs escolar tenen un grau d'impacte: ☐ nul ☐ baix ☐ mitjà ☐ alt 12. Existeix diversitat d'agents del centre implicats en les accions i/o els projectes de denúncia, conservació i/o protecció del medi ambient, els territoris i el conjunt de la biosfera implementades per part del centre al llarg del curs escolar. ☐ gens ☐ poca ☐ bastant ☐ molta
---	--	---

		13. En els documents de centre (PEC, PGA, memòria escolar, NOFC) es troben reflexades les accions i/o els projectes dutes a terme acordades al pla estratègic. ☐ mai ☐ a vegades ☐ sovint ☐ sempre 14. Les accions i/o els projectes dins d'un període (trienni) d'acord al pla estratègic tenen un grau de sostenibilitat ambiental: ☐ nul ☐ baix ☐ mitjà ☐ alt
--	--	--

*Enllaç al *Formulari d'ATAC* en format PDF:

<https://drive.google.com/file/d/1uiVsDZ7-ji-8KmZKojTnj8r0zc8KHZED/view?usp=sharing>

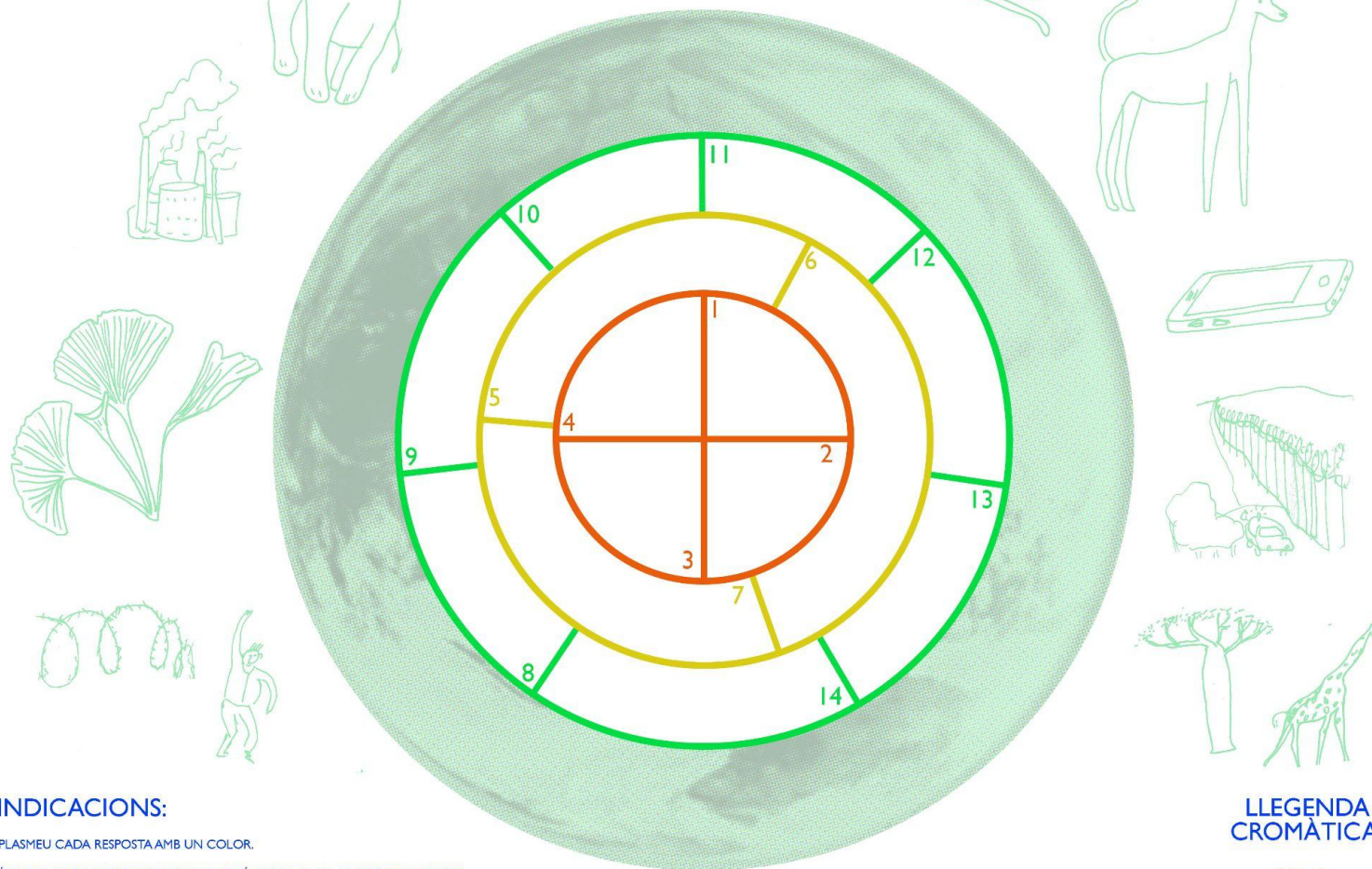
FORMULARI D'ATAC

Aprenentatges	Transferència	Transformació
CRITERI 1. Reflexionen críticament i argumenten envers la destrucció del medi ambient, els territoris i el conjunt de la biosfera, i coneixen models de referència per tenir-ne cura. 1. La comunitat educativa és capaç de reflexionar sobre les causes antropogèniques de la destrucció del medi ambient, els territoris i el conjunt de la biosfera. ☐ gens ☐ poc ☐ bastant ☐ molt 2. La comunitat educativa és capaç de reflexionar sobre les conseqüències a curt, mig i llarg termini de la destrucció del medi ambient, els territoris i el conjunt de la biosfera. ☐ gens ☐ poc ☐ bastant ☐ molt 3. La comunitat educativa és capaç de comprendre els límits del model colonial extractivista i la seva relació amb els conflictes presents i futurs. ☐ gens ☐ poc ☐ bastant ☐ molt 4. La comunitat educativa és capaç de conèixer i reflexionar sobre diferents maneres de viure i/o comunitats respectuoses amb el medi ambient, els territoris i el conjunt de la biosfera. ☐ gens ☐ poc ☐ bastant ☐ molt	CRITERI 2. Identifiquen, analitzen i rebutgen actituds i comportaments que facin malbé el medi ambient, els territoris i el conjunt de la biosfera. 5. La comunitat educativa és capaç d'identificar i rebutjar els comportaments que fan malbé el medi ambient. ☐ gens ☐ poc ☐ bastant ☐ molt 6. La comunitat educativa és capaç de revisar les seves conductes antiecològiques durant el procés d'ensenyament-aprenentatge. ☐ gens ☐ poc ☐ bastant ☐ molt CRITERI 3. Incorporen actituds i comportaments sostenibles amb el medi ambient, els territoris i el conjunt de la biosfera. 7. La comunitat educativa és capaç d'identificar, replantejar-se i modificar els patrons de consum, la procedència i les repercussions mediambientals dels productes/recursos que es consumeixen a nivell de centre. ☐ gens ☐ poc ☐ bastant ☐ molt	CRITERI 4. Es comprometen en propostes i accions de denúncia, conservació i/o protecció del medi ambient, els territoris i el conjunt de la biosfera. 8. S'implementen accions de denúncia, conservació i/o protecció del medi ambient, els territoris i el conjunt de la biosfera per part del centre al llarg del curs escolar. ☐ gens ☐ poques ☐ bastants ☐ moltes 9. Les accions de denúncia, conservació i/o protecció del medi ambient, els territoris i el conjunt de la biosfera implementades per part del centre al llarg del curs escolar tenen un grau d'impacte: ☐ nul ☐ baix ☐ mitjà ☐ alt 10. S'implementen projectes de denúncia, conservació i/o protecció del medi ambient, els territoris i el conjunt de la biosfera per part del centre al llarg del curs escolar. ☐ gens ☐ pocs ☐ bastants ☐ molts 11. Els projectes de denúncia, conservació i/o protecció del medi ambient, els territoris i el conjunt de la biosfera implementades per part del centre al llarg del curs escolar tenen un grau d'impacte: ☐ nul ☐ baix ☐ mitjà ☐ alt 12. Existeix diversitat d'agents del centre implicats en les accions i/o els projectes de denúncia, conservació i/o protecció del medi ambient, els territoris i el conjunt de la biosfera implementades per part del centre al llarg del curs escolar. ☐ gens ☐ poca ☐ bastant ☐ molta 13. En els documents de centre (PEC, PGA, memòria escolar, NOFC) es troben reflexades les accions i/o els projectes dutes a terme acordades al pla estratègic. ☐ mai ☐ a vegades ☐ sovint ☐ sempre 14. Les accions i/o els projectes dins d'un període (trienni) d'acord al pla estratègic tenen un grau de sostenibilitat ambiental: ☐ nul ☐ baix ☐ mitjà ☐ alt

DIANA D'A.T.A.C.

EINA D'AUTODIAGNOSI DE TRANSFORMACIÓ AMBIENTAL DE CENTRE

AVALUAR PER TRANSFORMAR

INDICACIONS:

PLASMEU CADA RESPOSTA AMB UN COLOR.

ÉS A DIR, CADA INDICADOR D'AVUACIÓ (DE L'1 AL 14), ES RESPON PINTANT D'UN COLOR ESPECÍFIC EL FRAGMENT DE LA DIANA QUE LI CORRESPON.

EL COLOR QUE HEU D'UTILITZAR ÉS EL RESULTAT DE LA RESPOSTA QUE ESCOLLIU (GENS-POC-BASTANT-MOLT), AMB UN DEGRADAT EN QUE POC ÉS MENYS SATURAT (MÉS SUAU) I MOLT ÉS MÉS SATURAT (MÉS INTENS).

A MÉS CADA DIMENSIÓ TÉ UN COLOR ASSIGNAT, COM UNA METÀFORA DELS COLORS DE LES CAPES DE LA TERRA. APRENENTATGE, EL NÚCLI, ÉS TARONJA, TRANSFERÈNCIA GROGUENC, I TRANSFORMACIÓ VERD.

AIXÍ, CADA UN DELS QUATRE ÍTEMS O FRAGMENTS DE LA DIANA QUE TROBEM A LA DIMENSIÓ D'APRENENTATGE, ANIRAN PINTATS D'ALGUN TO TARONJA. SI ES TRACTA DE "POC", PINTAREM EL FRAGMENT AMB EL TARONJA MÉS FLUIXET, I SI ES TRACTA DE "BASTANT" UTILITZAREM UN TARONJA MÉS FORT PERÒ NO EL MÉS FORT DE TOTS. PODEM UTILITZAR DIFERENTS LLAPIS, RETOLADORS O PINTURES, O BÉ UN MATEIX COLOR PERÒ AIGUALINT-LO SI ES TRACTA DE PINTURA, O REGULANT LA FORÇA AMB QUE PINTEM, SI ES TRACTA DE LLAPIS.

LLEGENDA CROMÀTICA:

GENS
POC
BASTANT
MOLT

GENS
POC
BASTANT
MOLT

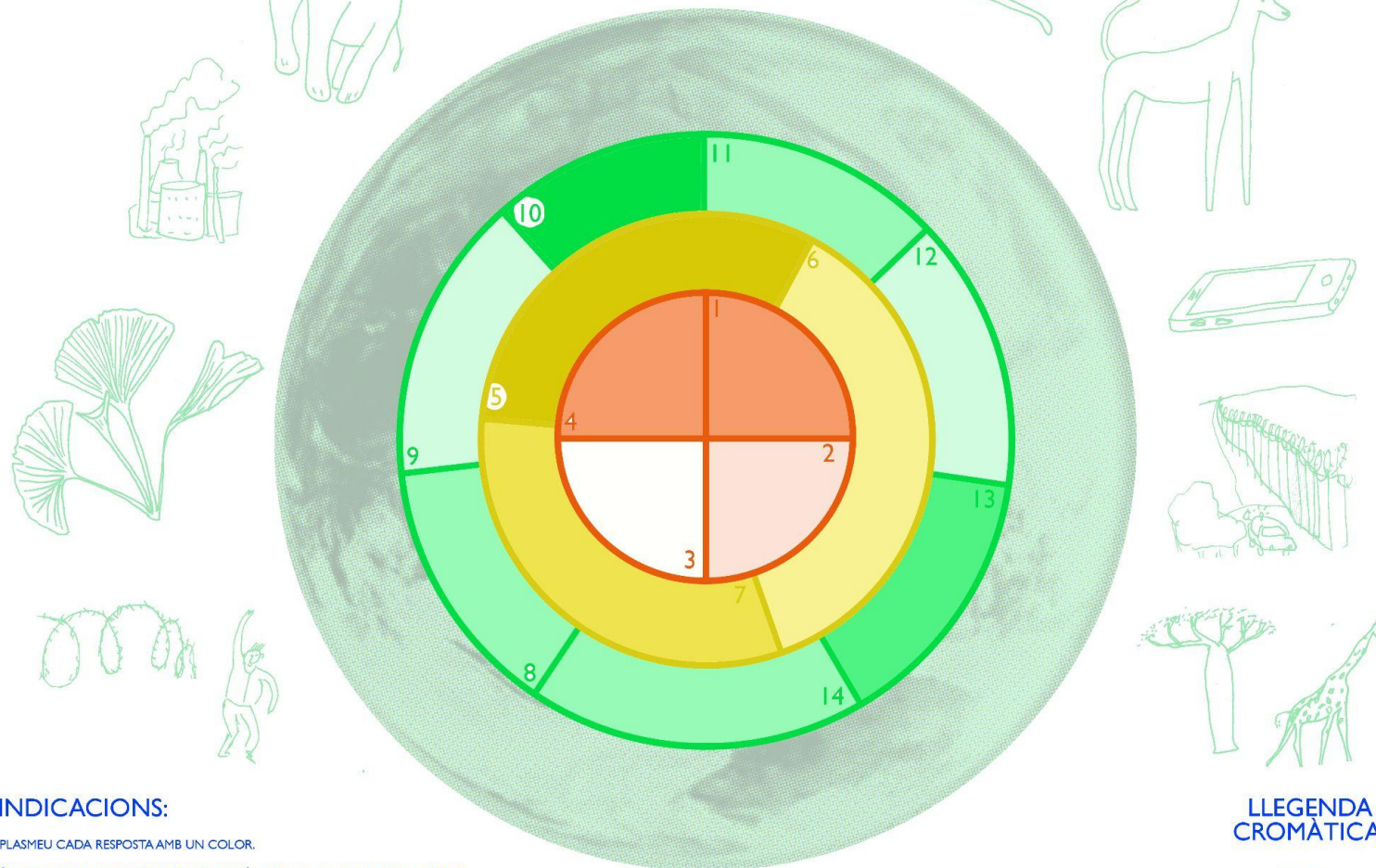
GENS
POC
BASTANT
MOLT

APRENENTATGE
TRANSFERÈNCIA
TRANSFORMACIÓ

DIANA D'A.T.A.C.

EINA D'AUTODIAGNOSI DE TRANSFORMACIÓ AMBIENTAL DE CENTRE

AVALUAR PER TRANSFORMAR

INDICACIONS:

PLASMEU CADA RESPOSTA AMB UN COLOR.

ÉS A DIR, CADA INDICADOR D'AVALUACIÓ (DE L'1 AL 14), ES RESPON PINTANT D'UN COLOR ESPECÍFIC EL FRAGMENT DE LA DIANA QUE LI CORRESPON.

EL COLOR QUE HEU D'UTILITZAR ÉS EL RESULTAT DE LA RESPOSTA QUE ESCOLLIU (GENS-POC-BASTANT-MOLT), AMB UN DEGRADAT EN QUE POC ÉS MENYS SATURAT (MÉS SUAU) I MOLT ÉS MÉS SATURAT (MÉS INTENS).

A MÉS CADA DIMENSIÓ TÉ UN COLOR ASSIGNAT, COM UNA METÀFORA DELS COLORS DE LES CAPES DE LA TERRA. APRENENTATGE, EL NÚCLI, ÉS TARONJA, TRANSFERÈNCIA GROGUENC, I TRANSFORMACIÓ VERD.

AIXÍ, CADA UN DELS QUATRE ÍTEMS O FRAGMENTS DE LA DIANA QUE TROBEM A LA DIMENSIÓ D'APRENENTATGE, ANIRAN PINTATS D'ALGUN TO TARONJA. SI ES TRACTA DE "POC", PINTAREM EL FRAGMENT AMB EL TARONJA MÉS FLUIXET, I SI ES TRACTA DE "BASTANT" UTILITZAREM UN TARONJA MÉS FORT PERÒ NO EL MÉS FORT DE TOTS. PODEM UTILITZAR DIFERENTS LLAPIS, RETOLADORS O PINTURES, O BÉ UN MATEIX COLOR PERÒ AIGUALINT-LO SI ES TRACTA DE PINTURA, O REGULANT LA FORÇA AMB QUE PINTEM, SI ES TRACTA DE LLAPIS.

LLEENDA CROMÀTICA:

GENS
POC
BASTANT
MOLT

GENS
POC
BASTANT
MOLT

GENS
POC
BASTANT
MOLT

APRENENTATGE TRANSFERÈNCIA TRANSFORMACIÓ

